

БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ В МАКРОСОЦІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Євтушенко Н.С., Артюхов Д.В., Слівна Д.Ю.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Будь-яка надзвичайна ситуація пов'язана з небезпекою для життя та здоров'я людини, що живуть на територіях з високим ризиком різноманітних катаклізмів, більшою мірою готові діяти в екстремальній ситуації. Іноді небезпечна ситуація спровокована психологічними станами, викликаними тісністю і задухою, наприклад, паніка. В цих умовах знижується увага, підвищується емоційна поведінка особистості. Емоційні реакції, що виникають у зв'язку зі страхом за своє життя, життя оточуючих, є результатом впливу сильних подразників, що неминуче з'являються за всіх стихійних лих, катастроф і великих аварій. Ці реакції посилюються тим, що надзвичайні обставини виникають несподівано, часто в темний час доби, їм супроводжують порушення роботи систем електро- та водопостачання, а за стихійних лих – і різке погіршення метеорологічних умов.

Середовище як фактор, здатний викликати надзвичайні та екстремальні ситуації, небезпечні для людини, поділяється на фізичну та соціальну. Характер макросоціального середовища визначається демографічними, економічними, соціокультурними, релігійними та національними факторами. На макросередовище впливають психологічні стани, властиві великим групам людей. Однією з найбільш значущих у контексті безпеки є натовп - безструктурне скупчення людей, позбавлених ясно усвідомлюваної спільності цілей, але пов'язаних між собою схожістю емоційного стану. Одним з найбільш небезпечних психологічних станів натовпу, що вимагають спеціальних організаційних заходів для запобігання їх розвитку, є паніка. Виникненню паніки сприяють раптовість появи загрози життю, здоров'ю, безпеці (під час пожежі, вибуху, аварії). На особливу увагу заслуговує питання про психологічну готовність до надзвичайних ситуацій. Сучасна людина більш-менш підготовлена до таких подій, як транспортна аварія, пожежа, стихійне лихо, епідемія, причому деякі люди через свою професію перебувають у стані підвищеної готовності до подібних подій (пожежники, рятувальники). Військові, природно, готові до несподіванок бою, боїв [1, с.82].

Кожна людина має різну реакцію на ту чи іншу ситуацію, тому реакція на стихійні лиха чи інші катастрофи також різна. Раціональність дій людини повністю залежить від психологічного стану самої особи, в той час як він залежить від великої кількості факторів, таких як небезпечність того, що сталося, кількість можливих постраждалих чи навіть тривалість події.

Література:

1. О.В. Сухенко, Н. С. Євтушенко. Формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти з питань надання домедичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій. *Безпека людини у сучасних умовах* : зб. доп. 13-ї Міжнар. наук.-метод. конф. та 147-ї Міжнар. наук. конф. Європ. Асоц. наук з безпеки (EAS), 2-3 грудня 2021 р. Харків, 2021. – С. 82-83.